

Uuden näytelmän ohjelma UNO

TIEDOTE 30.1.2019

Ennakkoluulottomasti ja rohkeasti uuden näytelmän ja keskeneräisyyden äärellä

Uuden näytelmän ohjelman (UNO) kolmas toimintavuosi käynnistettiin 30.1.2019 Viiruksella. Kirjailijoiden ja muiden alan ammattilaisten kanssa käytävän dialogin avulla pyrimme hahmottamaan haasteita, joita uudella näytelmällä ja sen tekijöillä on vastassa tulevaisuudessa. Mitkä kentän tarpeista ovat sellaisia, joihin UNO voisi olla kehittämässä ratkaisuja?

”Kehittämistyö muistuttaa monilta osin näytelmän kirjoittamista. Se on pitkäjänteinen prosessi, jossa laadun syntyminen vaatii valtavasti työtä, jatkuvaa kriittistä itsereflektiota, ulkopuolista palautetta ja keskeneräisyyden sietämistä. Samalla se on dramaturgista jumbua, jossa erilaiset sisällöt asettuessaan aina suhteessa johonkin uuteen tuottavat lisää tietoa siitä, mihin seuraavaksi tulisi suunnata ja miten rakennuspalikat järjestellä. Toisin kuin näytelmä, kehittämistyö ei voi oikeastaan koskaan tulla valmiiksi. Aina on olemassa vielä uusi, aiemmista kokemuksistaan viisastunut, vieläkin parempi versio.

Olemme kiitollisia jokaiselle UNOon osallistuvalla kirjailijalle, teatterille ja alan ammattilaiselle halusta ja uskalluksesta olla mukana tässä keskeneräisessä prosessissa. Vain hyväksymällä epävarmuuden, rohkeasti kokeilemalla ja erehtymälläkin voimme löytää jotain ennalta tuntematonta ja ainutlaatuista. Vielä jää nähtäväksi minkälainen on se olosuhde, jonka meidän kaikkien yhteinen panostuksemme saa aikaan suomalaiselle uudelle näytelmälle. Vaikka toimintamuodot saattavat muuttua ja konkreettiset tulokset olla vaikeasti hahmotettavia, pysyvänä kivijalkana säilyvät UNO:n suunnittelun alkumetreillä laaditut arvot, joiden voidaan osoittaa todentuneen käytännössä, ja joista toivomme jäävän pysyviä kaikua kentälle”, reflektoivat UNO:n johtaja **Saara Rautavuoma** ja ohjelman dramaturgit **Elina Snicker** ja **Paula Salminen** tunnelmiaan uuden toimintavuoden kynnyksellä.

Uuden näytelmän ohjelman toimintaa ohjaavat arvot:

Ennakkoluulottomuus ja rohkeus: Kyky ja halu arvioida kriittisesti totuttuja käytäntöjä ja tarpeen mukaan nähdä vaivaa niiden muuttamiseen.

Avoimuus: Tiedon ja ideoiden, onnistumisten ja epäonnistumisten avoin jakaminen.

Yhdessä oppiminen ja kehittyminen: Osaamisen ja oivallusten jakaminen, kyky antaa ja vastaanottaa palautetta, halu kehittyä ja mennä eteenpäin.

Luottamuksellisuus ja kunnioitus: Kunnioitus tekijöitä ja jaettuja ideoita kohtaan, omaneduntavoittelun välttäminen.

Verkottuminen, vuorovaikutus ja yhteistyö: Halu työskennellä yhdessä muiden kanssa yhteisen tavoitteen eteen ja etsiä tapoja toimia tavalla, joka hyödyttää kaikkia.

Monimuotoisuus: Erilaisten ja eri lähtökohdista tulevien tekijöiden ja toimijoiden ottaminen mukaan, erilaisten äänten tuominen kuuluviin – erilaisuus voimavarana.

Näytelmän lukemisen ja sanoittamisen taito kunniaan – dramaturgien merkitys näkyväksi

UNOn vuoden 2018 teemana oli ”näytelmän lukemisen taito”. Näkökulma on vahvasti läsnä myös alkavassa vuodessa. Jatkamme teatterin ammattilaisille suunnattujen näytelmän lukemisen työpajojen järjestämistä. Teatterit toteuttavat yleisölle näytelmän lukupiirejä. Uutena projektina lanseeraamme UNOn nettisivuille vuoden mittaan täydentyvän Uuden näytelmän kokoelman, jossa näytelmiä asetetaan laajempaan kontekstiin tuottamalla niitä taustoittavia sisältöjä (podcasteja, haastatteluja, artikkeleita) ja sanoittamalla niiden erityislaatuista.

UNOn ensimmäisinä vuosina dramaturgeihin ja dramaturgiseen työhön liittyvät kysymykset ovat nousseet esiin säännöllisesti. Vuonna 2019 dramaturgit nostetaan UNOn Ajatushautomon fokukseen ja teemme tutkivaa työtä tekijöiden ja aiheen parissa eri tavoin. Dramaturgeina työskenteleville tarjotaan mahdollisuus kollegiaalisesti purkaa ja kehittää omaa työtään. Samalla tekijöiden ammatillisia havaintoja ja hyviä käytäntöjä kirjataan ylös ja siten myös yhteisesti jaettavaksi. Haluamme tehdä näkyväksi työn ratkaisevan tärkeää merkitystä työskennellessä uuden näytelmän kanssa erilaisissa rakenteissa – ja niiden ulkopuolella. Työskentely aiheen parissa toimii samalla selvitystyönä koko kenttää tukevan dramaturgipalvelualan kehittämiseksi.

15 kirjailijaa, 15 näytelmää – suoraa tukea uuden näytelmän alkutuotantoon

Uuden näytelmän ohjelman keskiössä ovat ammattinäytelmäkirjailijat, joille tarjotaan mahdollisuus taiteelliseen ja ammatilliseen kehittymiseen. UNOn tuella tähdätään uusien näytelmien parempaan laatuun. Teemme näkyväksi kirjailijan prosessin eri vaiheita ja tarpeita – ja yritämme vastata niihin. Haluamme lisätä ymmärrystä siitä, mitä ammattimainen näytelmän kirjoittaminen vaatii ja mitä laadun synnyttäminen edellyttää. UNOon valitut kirjailijat työskentelevät yhteistyössä dramaturgien kanssa, osallistuvat kirjoittajien yhteisiin tapaamisiin sekä tutustuvat teattereihin ja tekijöihin.

Vuosien 2017–2019 aikana UNO tukee yhteensä 15 kirjailijan työskentelyä uuden näytelmänsä parissa. Residenssi-ohjelmassa uusina kirjailijoina aloittavat **Maria Kilpi, Pipsa Lonka ja Jussi Moila** henkilökohtaisina dramaturgeinaan **Minna Leino, E.L. Karhu ja Klaus Maunuksela**. Residenssissä vielä kevään ajan jatkavat vuoden 2018 alussa aloittaneet **Sofia Aminoff, Okko Leo ja Veikko Nuutinen**. Hautomo-ohjelman uudet kirjailijat ovat **Valto Kuuluvainen ja Laura Valkama**, joiden rinnalla jatkavat **Marjo Airisniemi ja Iida Hämeen-Anttila**. UNOn dramaturgit **Elina Snicker** ja uutena aloittava **Paula Salminen** toimivat Hautomo-kirjailijoiden työskentelyn tukena sekä koko kirjoittajaohjelmien luotseina.

Teattereiden ja alan toimijoiden verkosto kehittää käytäntöjä ja osaamista

UNOn Verkostossa on kyse alan toimijoiden yhteisestä tahdosta tukea uutta näytelmää. Verkosto kehittää alan käytäntöjä. Se on yhteistä toimintaa, kohtaamisia, syventävää keskustelua ja koulutusta. UNO tarjoaa välineitä kehittää teattereiden omaa toimintaa ja tekijöiden osaamista, jotta uusi näytelmä löytää tiensä näyttämöille, siirtyä sinne ansiokkaasti sekä löytää myös yleisönsä.

UNOn Verkostoon 2019 kuuluu 16 ammattiteatteria ympäri Suomen: Helsingin, Lahden, Jyväskylän, Lappeenrannan, Kajaanin, Kemin ja Kotkan kaupunginteatterit, Kouvolan teatteri, Ryhmäteatteri, Q-teatteri, Teatteri Viirus, KOM-teatteri, Rakastajat-teatteri, Teatteri Quo Vadis, Jalostamo² ja Valtimonteatteri. Muista alan toimijoista UNOn kanssa yhteistyötä tekevät Teatterin tiedotuskeskus TINFO, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun ohjaajantaiteen koulutusohjelma, Tampereen Teatterikesä, Suomen näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat SUNKLO ry, Suomen Teatterit ry, Teatterikeskus, Teksti-yhteisö, Labbet rf, Agency North, Näytelmäkulma – Nordic Drama Corner ja Suomen arvostelijain liitto SARV.

Uuden näytelmän ohjelma (UNO)

Uuden näytelmän ohjelma (UNO) on Teatteri 2.0:n vuonna 2016 käynnistämä monivuotinen suomalaisen näytelmäkirjallisuuden edistämiseen tähtäävä hanke. Teatterikentän ammattilaisten yhteistyölle ja avoimelle dialogille perustuvan toiminnan pyrkimyksenä on taata uuden suomalaisen näytelmäkirjallisuuden laatu ja tulevaisuus. UNOn toimintaa vuosina 2016-2019 rahoittavat Koneen säätiö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä UNOn verkoston toimijat.

LISÄTIEDOT JA HAASTATTELUPYYNNÖT

UNOn johtaja, Teatteri 2.0:n toiminnanjohtaja
Saara Rautavuoma
p. 050 302 0706
saara@teatterikaksipistenolla.fi

www.uno-npf.fi

UNO-KIRJAILIJOIDEN JA NÄYTELMIEN ESITTELYT

www.uno-npf.fi/kirjoittajaohjelmat

Kirjailijoiden kuvat: Flickr: <https://flic.kr/s/aHskTfxgRp>

UNON VUODEN 2019 TOIMINTASUUNNITELMA

<https://uno-npf.fi/wp-content/uploads/2017/08/UNO-Toimintasuunnitelma-2019-netti.pdf>